

میراث حوزه اصفهان

دو قدم

به اهتمام
محمد جواد نورمحمدی

مرکز تحقیقات رایانه ای حوزه علمیه اصفهان

عنوان و نام پدیدآور : میراث حوزه اصفهان / ج ۱۰، محمدجواد نورمحمدی / ۱۳۴۷

مشخصات نشر : اصفهان - مرکز تحقیقات رایانه‌ای حوزه علمیه اصفهان

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۱۴۶-۴۲-۳

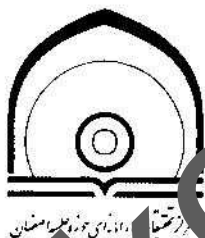
وضعیت فهرست‌نویسی : فیا

موضوع : اسلام، فلسفه اسلامی، متون قدیمی تا قرن ۱۴

رده بندی کنگره : ۹۱۳۸۳ م ۳ سن BP۱۱۰

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۰۴

شماره کتابخانه ملی : ۳۵۱۷۲-۸۳ م



■ میراث حوزه اصفهان / ج ۱۰

- به اهتمام : محمدجواد نورمحمدی
- پژوهش : بخش حیات نثر مرکز تحقیقات رایانه‌ای حوزه علمیه اصفهان
- ناشر : مرکز تحقیقات رایانه‌ای حوزه علمیه اصفهان
- نوبت چاپ : پاییز ۱۳۹۲
- چاپ و لیتوگرافی : اسوه
- شمارگان : ۱۰۰۰
- بها : ۳۰۰۰۰ تومان

مرکز بخش : اصفهان - خیابان شهید مطهری - ابتدای خیابان اردیبهشت

مرکز تحقیقات رایانه‌ای حوزه علمیه اصفهان

E-mail: info@hozeh.org

تلفن: ۰۳۱۱-۲۳۴۴۶۱۰-۱۵

WWW.hozeh.org

دورنگار: ۰۳۱۱-۲۳۴۴۶۱۰

درباره این مجموعه

«میراث حوزه اصفهان» مجموعه ای است نو، با طر حواره ای به وسعت عرصه رساله نگاری در پهنه یکمزار سال تلاش علمی، معرفتی و انشائی که با حوزه علیه اصفهان پیوند داشته اند.

مرکز تحقیقات حوزه ای حوزه علیه اصفهان - که به امر مرجع عالیقدر حضرت آیت الله العظمی مطهری «مد ظله العالی» تأسیس گردیده - این مجموعه را هدف ارائه محتفان، کثیل و شیء متون مورد اشاره بنا نهاده است و با چشمداشت به لطف حضرت حق در این مسیر کام می بندد.

در توضیح این مطب اشاره به نکاتی چند بایسته است.
(الف) هر چند عنوان «رساله» عنوانی است عام و یخته های قبی خرد و کلان را به یکسان در بر می گیرد. اما در اینجا به اقتضای متأخران و معاصران، این کلمه به معنای «نکته های گوناگون» به کار رفته است.

(ب) «رساله نگاری» مفهومی است عام و مراد از آن بیان معنای اصل و اصل می باشد. بدین ترتیب تألیف، ترجمه، تحش و ویکر ساحت های تلاش علمی قلزنان می تواند در حیطه این مجموعه قرار گیرد.

(ج) حوزه زمانی این مجموعه، به بیج دوره خاصی محصور نمی باشد. امروزه، از سابق یکمزار ساله حوزه علیه اصفهان آگاهی داریم، رساله هایی که در این مجموعه عرضه می شود. می تواند سراسر این پهنه وسیع را در بر گیرد.

(د) پرواضح است که اگر در این شهر ابن سینا، صاحب ابن عباد و علامه مجلسی با «قدس سرهم» به تلاش علمی

مشغول بوده اند، شیخ بهایی با، و میرداماد و حکیم صبا «قدس سرهم» نیز در کنار تلاش علمی بس ارجندشان به ذوق ورزشی و تکیه های گرانقدر در زمینه های که نشانگر عالی ترین یحانات روح انسانی است، هم می پرداخته اند. از این رو مجموعه حاضر دو حیطه «تلاش علمی و تکیه های ذوقی» را بهرمان «در کنار هم عرضه خواهد کرد.

«فضای علمی و معرفتی» حوزه علمیه اصفهان، شرط اجتناب نپذیر و رود نگاشته با به این مجموعه است. گذشته از این بود که آثار، تطابق آن با «فضای معرفتی» حوزه ای که اقیانوس های ناپیدا گرانه ای همچون مجلسی، شیخ بهایی، سردارالافق خوارزمی، فاضل بندی، صدرالمتألهین، حکیم نوری، حکیم سبزواری «قدس سرهم» را در خود پرورانده است شرط است که این مجموعه بر حصول آن تاکید دارد.

(و) هدف این مجموعه «ارائه محققانه گسترده و سیر این «تق» می باشد این عنوان می تواند ماده و صورت مجموعه حاضر

را مشخص سازد، زیرا ارائه «محققانه» این نگاشته، نشانگر ماده مجموعه و ارائه «گسترده» نشان دهنده صورت آن است. به باور ما، ارائه شایسته نیز ارائه ای است که بهرمان دو فید «محققانه» «گسترده» بودن را به همراه داشته باشد.

بدین ترتیب، این مجموعه، می گوشت با استمداد از عنایات حضرت حق، متون فارسی که شرایط نگارش را احراز باشند منتشر نموده و صفحات خود را بدان، زیور بخشند و در این راه، بهی و بهرایی همه محققان ارجند را امیدوارند.

والله ولی التوفیق

مرکز تحقیقات رایانه ای حوزه علمیه اصفهان

فهرست

صفحه	عنوان
۱۹	مقدمه
	رسالة في الحبة
	مؤلف: علامه حقیق حاج سید اسدالله بن محمد باقر شفتی
	تحقیق و تصحیح: سید منشی شفیق
۲۵	مقدمه تحقیق
۲۹	زندگینامه مؤلف
۲۹	نام و شهرت
۲۹	شرح حال والد ماجد مؤلف
۳۱	نسب شریف
۳۱	تولد - تحصیل
۳۳	در گفتار بزرگان
۳۴	تألیفات
۳۵	آثار و خدمات
۳۶	مسافرت به عتبات و وفات در بین راه
۳۹	متن الرسالة
۴۰	المقام الأول: في أصل الحكم

۴۸	المقام الثاني: في أنَّ الحُبوة هل تعطي الولد الذكر مجاناً؟
۵۳	المقام الثالث: في أنَّ تخصيص الأشياء المعروفة هل هو واجب أو مستحب؟
۵۷	المقام الرابع: في أنَّ المحبوبة ما هو؟
۵۹	بيان و تنبيه
۶۳	فهرس مصادر التحقيق

منبع الخيرات

مؤلف: محمد علی بن محمد حسن آرانی کاشانی

تحقيق و تصحيح: حماد نور محمدی

۶۹	مقدمة تحقيق
۶۹	نگاهی به زندگی آقامد علی آرانی کاشانی
۷۰	استادان
۷۱	تألیفات آرانی
۷۴	معرفی منبع الخيرات و شیوة تحقيق آن
۷۹	رسالة منبع الخيرات
۷۹	خطبة رساله
۷۹	مطلب اول: نماز اشرف عبادات
۸۲	مطلب دوم: شرط حضور قلب در عبادات
۸۲	معانی قلب
۹۰	مطلب سوم: آیات و اخبار حضور قلب
۹۸	جمع بندی نتیجه روایات
۹۹	حکایاتی از حضور قلب اولیای الهی در نماز
۱۰۳	مطلب چهارم: ذکر دوائی نافع در ازاله غفلت و توجه قلب

۱۰۳.....	اسباب خواطر قلبی
۱۰۴.....	اسباب ظاهری
۱۰۶.....	اسباب باطنی
۱۰۸.....	درمان افکار و خواطر قوی
۱۰۸.....	بارگشت همه خواطر به حب دنیا
۱۱۴.....	اسباب مباحث نماز
۱۱۴.....	اسباب اول: اسباب نماز
۱۱۴.....	الطلب اول: طهارت از حدث
۱۱۵.....	مبحث اول: در اسرار وضو
۱۱۵.....	در تفسیر اسرار شریک از اجزاء وضو
۱۱۹.....	مبحث دوم: در اسرار مخفیة غسل
۱۲۱.....	مبحث سوم: در اسرار نماز و تیمم
۱۲۲.....	مطلب دوم: در طهارت از خبث و نجس
۱۲۳.....	در اسرار تخلی
۱۲۴.....	مطلب سوم: در ستر عورت است
۱۲۷.....	مطلب چهارم: در اسرار مخفیة مکان مصلی
۱۲۷.....	مطلب پنجم: در اسرار خفیة وقت نماز
۱۳۱.....	مطلب ششم: در مخفیات رموز استقبال قبله
۱۳۱.....	مطلب هفتم: در اسرار مخفیة مقدمات مستحبه نماز
۱۳۳.....	امر اول: اختیار مکان مناسب برای مناجات
۱۳۵.....	امر دوم: از مقدمات مستحبه، اذان و اقامه
۱۳۷.....	امر سوم: در اسرار افتتاح نماز به تکبیرات هفتگانه
۱۴۰.....	باب دوم: در مقارنات نماز

۱۴۰	فصل اول: در مقارنات رکنیه
۱۴۰	مقصد اول: در بیان اسرار قلبیه قیام
۱۴۴	مقصد دوم: وظائف قلبیه نیت
۱۴۸	مقصد سوم: در تکبیره الاحرام
۱۴۹	نهرست منابع تحقیق

حجۃ العرائس

مؤلف: ملا محمدباقر بن اسماعیل خاتون آبادی

تحقیق و تصحیح: سید محمود نریمانی

۱۵۳	مقدمه مؤلف
۱۵۳	نگاهی کوتاه به زندگی مؤلف
۱۵۴	شاگردان
۱۵۴	موقعیت سیاسی اجتماع
۱۵۴	زهد و تقوای ملا محمدباقر خاتون آبادی
۱۵۵	وفات
۱۵۵	روش تحقیق
۱۶۱	حجۃ العرائس
۱۶۱	مقدمه مؤلف
۱۶۵	در بیان عقد نکاح
۱۶۵	مطلب اول: در بیان عقد نکاح دائمی و مجملی از احکام آن
۱۸۳	مطلب دوم: در بیان عقد متعه و بعضی از احکام آن
۱۸۳	تفاوت عقد نکاح و عقد متعه
۱۹۸	فصل اول: در آداب زفاف کردن
۲۰۰	فصل دوم: در آداب جماع کردن و بعضی از احکام متعلقه به آن

مطلب سوم: در بیان مجملی از احکام افطار روزه ماه مبارک رمضان.....	۲۱۳
احتمالات روزه.....	۲۱۴
منابع تحقیق.....	۲۲۱

مباحث اعتقادیه

مؤلف: ملا علی نوری

تحقیق و تصحیح: محمد مسعود خداوردی

مقدمه محقق.....	۲۲۷
معرفی نسخه، روش تصحیح و تحقیق.....	۲۲۸
جواب از آنکه حدیث «للق المؤمن من طينة الجنة».....	۲۳۱
سر لزوم عصمة الانبياء و اوصیاء.....	۲۳۱
جواب از منافات حدیث «الانبياء سرایه» با تلمذ شقی از سعید و.....	۲۳۵
تنمّه فیها تکملة و تبصرة.....	۲۴۰
جواب از این که الظاهر عنوان الباطن و گاهی خلاف این است.....	۲۴۲
معنی الولاية من کریمه «انا عرضنا الأمانة».....	۲۴۲
بیان المراد في الأمانة المعروضة.....	۲۴۴
تنمّه فیها تکملة.....	۲۴۸
منابع تحقیق.....	۲۴۹

حلو التناول و سهل التداول في مسألة التداخل

مؤلف: حاج میرزا زین العابدین موسوی خوانساری

تصحیح و تحقیق: مهدی باقری سیانی

مقدمه.....	۲۵۱
------------	-----

- الف: آشنایی اجمالی با «تداخل اسباب» ٢٥١
- ب: آشنایی با مؤلف رساله حلوالتناول ٢٥٣
- اول: ولادت و زادگاه ٢٥٣
- دوم: اساتید ٢٥٣
- سوم: مشایخ اجازه ٢٥٤
- چهارم: فرزندان ٢٥٤
- پنجم: آثار و تألیفات ٢٥٥
- شش: وفات و مدفن ٢٥٦
- ج: آشنایی با رساله حلوالتناول ٢٥٦
- د: شیوه تحقیق و بیان تذکر ٢٥٨
- و: نگاهی اجمالی به حیات علمی مرحوم استاد سید محمدعلی روضاتی ٢٥٩
- حلولتناول ٢٦٥
- المقدمة ٢٦٥
- الأقوال حول مسألة التداخل ٢٦٥
- المشهور عدم التداخل مطلقاً ٢٦٦
- القائلین بالتداخل مطلقاً ٢٦٧
- قول ابن ادریس فی المسألة ٢٦٧
- نقل الأقوال حول المسألة ٢٦٨
- كلام صاحب المدارك ٢٦٨
- كلام المحقق السزواي ٢٦٨
- بيان العلامة المجلسي ٢٦٨
- بيان المحقق الخوانساري ٢٦٩
- قول المصنّف قبل تأليف الرسالة ٢٦٩
- قول المصنّف حين تأليف الرسالة ٢٧٠

٢٧٠	التقارير الستة:
٢٧٠	التقرير الأول
٢٧٠	التقرير الثاني
٢٧٣	التقرير الثالث
٢٧٣	توهم القائلون بالتداخل
٢٧٣	دفع التوهم
٢٧٦	التقرير الرابع
٢٧٦	تقرير الخامس
٢٧٦	بعض الأخطاء الواردة على عدم التداخل
٢٧٨	التقرير السادس
٢٧٨	نقل كلام المحقق الشيرازي ونقده محلاً
٢٨١	نقل كلام المحقق الشيرازي ونقده مفصلاً
٢٨٧	كلام العلامة في مختلف الشيعة
٢٨٨	نقل كلام العلامة
٢٨٨	عود إلى كلام المحقق الشيرازي ونقده
٢٩٠	بيان سائر وجوه النظر في كلام العلامة
٢٩٠	عود إلى كلام العلامة في المختلف ونقده
٣٠	تتميم في نقل كلام صاحب السرائر
٣٠٢	المناقشة مع صاحب السرائر
٣٠٤	تقرير المعارضة في المقام
٣٠٥	الوجه الأول من تقرير المعارضة
٣٠٧	حصيلة التحقيق
٣٠٨	كلام المحقق الخوانساري في المشارق

۳۱۱..... مصادرات التحقیق

حقیقت منی، مزی، وزی و ووی
مؤلف: محمد جعفر بن محمد طاهر کلباسی

تحقیق و تصحیح: مجتبی مطهری پور

۳۱۵..... مقدمه محقق

۳۱۶..... نگاهی کوتاه به زندگی مؤلف

۳۱۷..... مروری بر محمد جعفر کرباسی از نگاه بزرگان

۳۱۹..... شگردان

۳۱۹..... آثار و الیفاء

۳۲۱..... فرزندان

۳۲۲..... وفات

۳۲۷..... حقیقت منی، مزی، وزی و ووی

۳۲۷..... منی چیست؟

۳۲۸..... مزی چیست؟

۳۳۲..... وزی چیست؟

۳۳۳..... ووی چیست؟

۳۳۵..... منابع تحقیق

لب النظر فی علم المنطق
مؤلف: ملا حبیب الله کاشانی

تحقیق و تصحیح: سید مصطفی موسوی بخش

۳۳۷..... مقدمه محقق

۳۴۰..... نگاهی به زندگی ملا حبیب الله کاشانی

۳۴۳..... لب النظر

۳۴۴	الباب الأول: في الألفاظ
۳۴۴	الباب الثاني: في الكلّيات
۳۴۵	الباب الثالث: في المعارف
۳۴۵	الباب الرابع: في القضايا
۳۴۶	فصل
۳۴۶	الباب الخامس: في القياس
۳۴۷	الباب السادس: في البيان
۳۴۸	الباب السابع: في الجدل
۳۴۸	الباب الثامن: في الخطابة
۳۴۸	الباب التاسع: في السفسطة والمغالطة
۳۴۸	الباب العاشر: في الشعر
۳۴۹	منايع تحقيق

کتابشناسی آثار عاصی اصفهانی

تحقیق و تصحیح: مصطفی صادقی

۳۵۱	مقدمه محقق
۳۵۲	زندگی ملا محمد محسن عاصی اصفهانی رشتی
۳۵۳	اساتید
۳۵۲	تألیفات
۳۵۴	نسخه‌شناسی
۳۵۶-۴۳۹	کتابشناسی آثار عاصی اصفهانی
۴۴۱	منايع تحقيق

فهرست نسخ خطی حوزه علمیة نجف آباد (بخش اوّل)

تحقیق و تصحیح: محمد جواد نور محمدی، محمد داوری، سید محمود نریمانی

۴۴۳	 مقدمه
۴۴۴	 نگاهی به حوزه علمیة نجف آباد
۴۴۵ - ۵۳۹	 معرفی نسخ خطی حوزه علمیة نجف آباد از نسخه یکم تا صدم
۵۵۵	 فهرست موضوعی رساله های میراث اول تا دهم
۵۵۸	 فهرست مؤلفان رساله های میراث اول تا دهم

فهارس فنی دفتر دهم

۵۶۳	 آیات
۵۶۵	 روایات
۵۷۱	 چهارده معصوم علیهم السلام
۵۷۲	 اشخاص
۵۸۹	 کتابها
۶۰۴	 مکانها
۶۰۸	 فرق و مذاهب

این دفتر که دهمین دفتر میراث حوزه علمیه اصفهان است، در حالی به محضر اصحاب اندیشه و معرفت، تقدیم می‌گردد که از شروع این مجموعه، حدود ده سال می‌گذرد. این مجموعه در این مدت با فراز و نشیب‌های زیاد، راه خود را طی کرده و در حدود ۶۳ رساله، میراث اندیشه‌وران مکتب اصفهان را در خود جای داده است.

بخش احیاء تراث مرکز تحقیقات رایانه‌ای حوزه علمیه اصفهان، علاوه بر این مجموعه، چهارده اثر مستقل در بیست و یک جلد نیز به چاپ رسانده است که سپاس خویش به درگاه حضرت معبود می‌بریم که رهین لطف ابدی و جلّ و علا- این آثار صورت حیات پذیرفت. و له المنة علينا و لنا الشکر له تعالی.

بخش احیاء تراث همچنان مصمم است این راه را ادامه دهد. اسفار گران‌مایه فرزندان اصفهان را آماده و به جامعه علمی تقدیم کند.

در این مدت اشراف و عنایت ویژه زعیم حوزه علمیه اصفهان حضرت آیت الله العظمی مظاهری، بسیار کارساز و امیدبخش بوده است و به برکت همت و افاضت و مدیریت حضرت ایشان و مسئول دفتر محترم ایشان، این کار سترگ به راه خود ادامه می‌دهد. همچنین سرور مکرم حجت الاسلام سید احمد سجادی مدیر محترم مرکز تحقیقات رایانه‌ای که لطف فرموده و مشفقانه و دلسوزانه با همتی مثال زدنی، این مجموعه‌های پژوهشی را مساعدت فرمودند.

در این دفتر نیز چند رساله از عالمان اصفهان به چاپ رسیده است که در ذیل به معرفی آن می پردازیم:

رسالة فی الحیوة

این رساله از آثار گرانمایه فقیه بزرگوار سید اسدالله شفتی (۱۲۲۷ - ۱۲۹۰ ق) مشهور به حجت الاسلام ثانی، فرزند بزرگوار فقیه بزرگ سید محمدباقر شفتی است. در این اثر حجت الاسلام ثانی به مواردی از ترکه پدر که به فرزند پسر بزرگ می رسد، اشاره کرده و پیرامون آن به تفصیل سخن رانده است. این رساله در شرح کلام محقق حلی در شرح اسلامیه و حیه همان لوازم شخصی پدر است که به فرزند پسر بزرگ می رسد. در شمارش تعداد آن اختلاف است و قدر متیقن آن که سید مرتضی و شیخ طوسی بر آن دعای اجماع کرده اند: لباس، انگشتر، شمشیر و مصحف است و بیشتر از آن تا ده چیز از جمله آره و نوشته ها و راحله را ذکر کرده اند.

دانشمندان اسلامی در طول دوران شکوفایی اسلام در این موضوع - علاوه بر پرداختن به این موضوع در مبحث الایثار فراوان و فاخر فقهی - بالغ بر ۱۳ رساله مستقل نگاشته اند که از جمله می توان به: حیوة الولد الذکر، شهید ثانی؛ الحیوة، ملا محمد اسماعیل خواجویی؛ الحیوة، میرزا ابوالقاسم مشهور به میرزای قمی؛ الحیوة، محمد ابراهیم بن محمد کاشانی؛ الحیوة، شیخ هادی بن محمد مهدی تهرانی نجفی و حیوة فی الحیوة، منظومه ای با حدود ۷۰ بیت اشاره کرد.^۱

این رساله به همت جناب حجت الاسلام سید مهدی شرفی و مساعدت بخش تحقیقات کتابخانه مسجد سید به انجام رسیده است.

منبع الخیرات

این رساله که از آثار گرانمایه فقیه وارسته، ملا محمدعلی آرانی کاشانی (۱۱۷۷ -

۱۲۴۴ ق) است، پیرامون اسرار نماز است و مؤلف با قلمی روان و تأثیرگذار به بررسی اجزاء، ارکان و افعال نماز پرداخته و به بیان اسرار معرفتی آن مبادرت ورزیده است. البته این رساله بی پایان مانده و مؤلف بزرگوار آن موفق به اتمام آن نگشته است. از این عالم پر اثر بیش از چند رساله که در میراث حدیث شیعه و رساله حاضر، چاپ نگردیده است.

رساله العرائس در صیغ عقود

بنابر قلمشیر مؤلف، جناب محمدباقر بن اسماعیل حسینی خاتون آبادی (۱۰۷۰-۱۲۱۱ ق) رساله بنابه درخواست سلطان حسین صفوی نگاشته شده است و پیرامون صیغه صلح عقد ازدواج دائم و موقت و کفاره افطار روزه ماه مبارک رمضان نوشته شده است.

مقدمه این رساله با نثری بسیار زیبا آغاز شده است، پس از آن مؤلف برخی از احکام نکاح را آورده و بعد از آن صیغه های عقد وقت را بنابر درخواست شاه سلطان حسین از یک سال تا چهل سال را آورده است، سپس به آداب شب زفاف پرداخته و روایاتی در این باب ذکر کرده است و در پایان به بحث کارات روزه ماه مبارک رمضان پرداخته است.

این رساله را جناب حجت الاسلام سید محمود نریمانی بر اساس نسخه، تصحیح و تحقیق کرده است.

مباحث اعتقادیه

این رساله مجموع شش نکته پیرامون شرح معضلات حدیثی و تبیین معارف قرآنی و نکات حکمی است که همه بر مبنا و ممشای اهل حکمت متعالیه بر قلم حکیم ملا علی نوری (۱۲۴۶ ق) جاری گردیده است. همت محقق آن ستودنی است که این مطالب در ظاهر پراکنده و در باطن بر یک مسلک را در پایان رساله ای در یکی از کتابخانه های

اصفهان یافته و با تحقیق دریافته است از حکیم نوری است. این نکات هرچند کوتاه است، اما گرانمایه و ارجمند است و محقق آن جناب محمد مسعود خداوردی نیز در آماده سازی آن کوشیده است و در این مجموعه به اهل ادب و معرفت تقدیم گردیده است.

حلول التناول و سهل التناول فی مسئله التداخل

تداخل اسباب و اجتماع علل در ایجاد مسبب واحد از مباحث علم اصول فقه است و در فقه کلامی مورد فراوانی دارد. و در آثار عالمان شیعه از قرن پنجم به بعد بیشتر و بیشتر تر مطرح نظر بوده است. این رساله اثر فقیه والا تبار حاج میرزا زین العابدین موسوی خوانساری (۱۲۷۵ - ۱۳۱۰ ق)، پدر صاحب روضات است و به همت جناب حجت الاسلام شیخ مهدی باقری سیانی، تحقیق گردیده است. رساله حاضر اثری است که همت مبارک تراجم گار، تالیف شناس و عالم جلیل القدر آیت الله سید محمد علی روضاتی رحمته الله در آماده سازی آن پر رنگ بوده است و این مایه بسی مباهات است که در این مجموعه به زیور طبع آراسته می گردد.

حقیقت منی، مذی، وذی و ودی

محمد جعفر بن محمد طاهر خراسانی، اصفهانی منی، کلباسی (۱۰۸۰ - ۱۱۷۵ ق) از شاگردان علامه مجلسی و دارای حدود ۲۲ اثر گرانقدر علمی است. رساله حاضر، رساله ای کوتاه و کم برگ شامل مبحثی از مباحث کتاب طهارت است که در آن به تعریف هر یک از میاه چهارگانه پرداخته و احکام آن در ایضال بیان فرموده است. تحقیق و تصحیح این اثر توسط جناب حجت الاسلام مجتبی شهری پور به انجام رسیده است.

لب النظر

رساله ای است کوتاه از فقیه بارع و ذوفنون ملا حبیب الله کاشانی (۱۲۶۲ - ۱۳۴۰)

ق) در علم منطق که مباحث منطقی را در ده باب و بسیار مختصر تحریر فرموده‌اند و در هر جمله‌ای از آن، جمله‌هایی نهفته است و نیاز به دقت و تأمل فراوان دارد.

این اثر را باید در شمار آثار سبک‌گزیده‌نویسی و مختصرنگاری و در برخی موارد باید گفت دشوارنویسی که در دوره‌هایی از دوران‌های علمی اسلامی رایج بوده و خود نیز تبحر و چیره‌دستی دانشمندان اسلامی به حساب می‌آمده ثبت کرد. از این گروه آثار می‌توان به صمدیه شیخ بهائی و منظومه منطق تفتازانی اشاره کرد.

مهوران نوع‌نگاران در دوره اسلامی از افتخارات مسلمانان است، چرا که این کار با انگیزه‌های ایستاده و عمیقی همراه بوده است. از جمله سهولت آموزش و حفظ و فراگیری تمدن و کیهان و اسباب هر علم بوده است و نیز سنجش مهارت و توانمندی نگارش فرزندان عالم علم به حساب می‌آمده است.

این رساله به همت جناب سید مصطفی موسوی بخش، تصحیح و تحقیق گردیده است. از ملا حبیب الله کاشانی چند رساله دیگر در مجموعه میراث حوزه اصفهان به چاپ رسیده است و در دفتر پنجم کتابشناسی مفصل آثار ایشان به چاپ رسیده است.

کتابشناسی عاصی اصفهانی

کتابشناسی آثار دانشمندان از موضوعات وابسته به این کتابشناسی‌ها از آثار وابسته به تصحیح و تحقیق نسخ خطی می‌باشد. از هر یک از کتابشناسی و نسخه‌پژوهی آثار دانشمندان اصفهان در دستور کار قرار گرفته است. از جمله این کتابشناسی‌ها، کتابشناسی آثار عالم پر تألیف و فراوان نگار جناب ملا محمد محسن بن محمد رفیع رشتی اصفهانی (ق ۱۲ - ۱۲۳۷ ق)، متخلص و مشهور به عاصی است که به همت جناب آقای مصطفی صادقی تحقیق گردیده است.

در این کتابشناسی ۱۶۹ اثر ملا محمد محسن معرفی و تعداد ۱۳۵ نسخه از آن در

کتابخانه‌های مختلف معرفی گردیده است.

فهرست نسخه‌های خطی حوزه علمیه نجف‌آباد (بخش اول)

فهرست‌نویسی نسخ خطی دروازه ورود به گنجینه بی بدیل نسخه‌های خطی است، لذا در مجموعه میراث حوزه علمیه اصفهان، چاپ فهرست نسخ خطی در دستور کار قرار گرفته است. این مجموعه در بردارنده فهرست یکصد نسخه خطی حوزه علمیه نجف‌آباد است که به صورت مفصل به نگارش درآمده است و بخش دوم و سوم آن در دفاتر دیگر میراث به خواست خدا پی در پی خواهد آمد.

رئیسان و رؤسای عزیز همکار در دفتر احیاء تراث مرکز تحقیقات رایانه‌ای حوزه علمیه اصفهان جناب حجت الاسلام سید محمود نریمانی که همت و دقت‌های علمی ایشان به ما راه‌گشا بود و نیز سید مصطفی موسوی‌بخش و نیز شیخ مصطفی صادقی که چاپ رساله‌ها را پیگیری کردند و سرکار خانم لیلا صدیقی و سرکار خانم الهه پوری که صبورانه حروف نحوی و صفحه‌آرایی اثر را در قسمت رایانه انجام داده‌اند سپاسگزارم.

امیدوارم این مجموعه و همکاران، مورد توجه و لطف حضرت ولی عصر - عجل الله تعالی فرجه - قرار بگیریم و حیات طیبه همه سروران به برکت عنایات خاص آن حضرت تضمین گردد.

آمین - و الحمد لله رب العالمین

دفتر احیاء تراث

مرکز تحقیقات رایانه‌ای حوزه علمیه اصفهان

محمدجواد نورمحمدی